

Innuttaasut feeriarnermusiassaasa Sulinngiffeqarnermut Inatsit naapertorlugu sulisut sulinngiffeqarneranut takussutissiisumik attaveqarfissanut paasisutissat naammattut pigineqarnerinik qulakkeerinninnissamut periusiliortoqarnissaanik Naalackersuisut suliaqaqqullugit peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Doris J. Jensen, Siumut)

Akissuteqaat

(Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naalackersuisut sinnerlugit Inatsisartunut ilaasortaq Doris Jakobsen Jensen feriarnersiutit pillugit aalajangiiffigisassatut siunnersuummut qujassuteqarfiginiaqarpara.

Naalackersuisunut ingerlaavartumik anguniagaavoq sullivimmi pitsaasumik avatangiiseqarnissaq aamma Namminersorlutik Oqartussani sulisut akornanni qaffasissumik atugarissaarnissaat. Feriarneq uani aamma pingaartuuvoq, taamaattumik maannakkumut siornatigullu sulisut feriarnersiutinik tunineqarsinnaatitaanerat aamma qulakkeerneqassaaq. Siunnersuuteqartup siunnersuutiminik kissaateqarpoq Naalackersuisut feriarnersiutinik tunniussinermi periaatsip allaffissornikkut allannortinnissaannut peqquneqassasut. Allanguummut tassunga taamaallaat qitiusumik allaffeqarfimmi sulisunut attuumassuteqassaaq. Sulisitsisut allat allaffissornikkut periaasiannut Naalackersuisut sunniuteqartitsissappata, tamanna inatsisitigut pisinnaatitsissummik piumasqaateqartariaqarpoq.

Siunnersuuteqartoq siunnersuummut tunngavigisatut § 37 naapertorlugu apeqqtunut¹ marlunnut innersuussivoq. Tassani ilisimatitsisoqarpoq feriarnersiutit millionilikkaat amerlasuut suli tunniunneqanngitsut. Suliap torersuunissaa pillugu ilisimatitsissutigineqassaaq, tamanna pissuteqarmat, siornatigut maannakkulluunniit sulisut suli feriarnersiutit pillugu tunniunneqarnissaanik qinnuteqanngimmata imaluunniit suli sulinngiffeqarnatik. Taamaalilluni kr-init millionilikkaat akissarsiaqartut annaasarineqanngillat.

Namminersorlutik Oqartussani maannakkut sulisunut feriarnersiutit sulinngiffeqarneq nalunaarsorneqaraangat nammineq ingerlasumik tunniunneqartarput. Siornatigut sulisoq sulisitsisumi nutaami sulinngiffeqarpat, akissarsiaqartup sulinngiffeqarnini pillugu uppersaat Namminersorlutik Oqartussanut nassiuatissavaa. Tamatuma kingorna qanoq sivistutisumik sulinngiffeqarneq apeqqutaatillugu feriarnersiutit tunniunneqartarput. Sulinngiffeqarnermi ukiup naanerata kingorna ukiut tallimat qaangiutsinnagit, tassa ima ukiup katersiffiusup kingorna ukiut arfinillit qaangiutsinnagit, feriarnersiutit tunniunneqarnissaat pillugu piumasqaateqartoqarsinnaavoq. Tamatuma kingorna feriarnersiutit pisoqalissapput. Tunngaviusut tamakku akissarsialinnut tamanut sumiluunniit atorfeqartunut atuupput. Taamaattoq Naalackersuisut SIK-mik NPK-millu isumaqatigiissutit atuuttut aqutugalugit feriarnersiutit, ukiup katersuiffiusup kingorna ukioq ataaseq qaangiukkaangat namminneq suliassaqarfimmini feriarnersiutinut aningaasaateqarfinnut nuunneqartarnissaannik isumaqatigiissuteqarput. Tamatuma kingorna aningaasaateqarfiit tunniussinissamut pisussaaffik akisussaaffigilertarpaat, taamaattumik feriarnersiutit pisumi tassani akissarsiaqartumut annaasaqaataanatik.

¹ § 37 naapertorlugu apeqqtutit nr. 109-2022 kiisalu nr. 052-2023.

Feriarnersiutit pisoqalippata, Namminersorlutik Oqartussaniit tamakkiisumik tunniunneqartarput, pineqartup sulinngiffeqarnera apeqqutaatinnagu. Akissarsiaqartulli attaveqarfissamut paasissutissaatai imaluunniit allatigut attaveqarfissamut paasissutissat sulisitsisumut tunniunneqarsimanissaat piumasaqaataavoq. Ilaatigut Namminersorlutik Oqartussanit feriarnersiutit pisoqalisut tunniunneqarsinnaasannigillat, assersuutigalugu akissarsiaqartoq najugaqarfisamut ilisimaneqanngitsumut nuussimammat. Ullumikkut qitiusumik allaffeqarfimmi ataatsimoorussamik periuseqartoqarpoq, qaammammusiiallit siunissami attaveqarfissamut paasissutissanik tunniussinissaminnut periarfissinneqarlutik². Peqatigalugu atorfimmiit soraartoq soraarnerminut allagarsisarpoq, feriarnersiutit tunniunneqarnissaannut qinnuteqarnermi periaatsit pillugit ilisimatinneqarluni. Feriarnersiutit tamarmik tunniunneqartanninnerannut taamaallaallu sulinngiffeqarneq naapertorlugu, akissarsiaqartup sulinngiffeqarnissaa aamma akissarsiaqartup sulinngiffeqarnermini suli isertitaqarnissaa qulakkeerneqarnera pissutaasarpoq.

Naalakkersuisut § 37 naapertorlugu akissutini taaneqartuni nassuiaatigaat, siunissami Nemkontomik atuilersitsineq feriarnersiutinik pisoqalisunik tunniussinissamut aaqqiissutaasinnaasoq. Pisorta qarfiit aningaaserivimmi kontumut, inuup normuanut atassuteqartumut, tunniussinnaanerat iliuusaasoq pisussaaffeerutsitsisoq. Taamaattumik Nemkonto atorlugu inummut, inuup normua pigigaanni – naak pineqartoq najugaqarfimminik imaluunniit aningaaserivimmi kontuminik allannguigaluarpat, tunniussisoqarsinnaassaaq. Nemkontomik atuineq ulloq 1. juni 2023-mi atuutilissaaq, aamma Naalakkersuisut naatsorsuutigaat, siornatigut sulisunut Kalaallit Nunaanni imaluunniit Danmarkimi najugaqartunut tunngatillugu, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup feriarnersiutit pisoqalisut ajornannginnerusumik tunniussinnaassagaat.

Peqatigalugu Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmi siornatigut sulisunut assigiinngitsunik atassuteqartuni e-boks atorlugu saaffiginnittarneq aallartinneqarpoq. Tamanna ilanngullugu naatsorsuutigineqarpoq aqutsisoqarfiup feriarnersiutit tunniunneqanngitsut pillugit ilisimatitsinissamut periarfissaanik pitsanngoriaateqartitsissasoq.

Taamaalilluni qitiusumik allaffeqarfimmi periuseqarpoq, taamaattumillu Naalakkersuisut siunnersuuteqarlutik, feriarnermut inatsit allanguuteqassanersoq misissorneqassasoq, taamaalilluni feriarnersiutinik pisoqalisunik ajornartorsiut aaqqiivigineqarniassammat imaluunniit annertuumik annikillisinneqarniassammat. Inatsimmik allannguinnikkut feriarnersiutit sapinngisamik ikinnerpaat sulisitsisumut uteqqinnissaat qulakkeerneqarsinnaasoq misissuinerup takutippagu, Naalakkersuisut siunnersuuteqarniarput, UPA2024-mut tamanna pillugu siunnersuummik saqqummiussisoqassasoq. Akerliganik pisoqarpat Naalakkersuisut siunnersuuteqarniarput, Inatsisartuni ataatsimiititaliat attuumassuteqartut misissuinermi angusat pillugit ilisimatinneqassasut, tassunga ilanngullugu inatsisissatut allannguummik saqqummiussinnginnermut suna pissutaanersoq pingaartillugu.

Siunnersuutit taakkua saniatigut, feriarnersiutit tunniunneqarsinnaanerinit ilitsersuusiorneq ajornartorsiummut iluaqutaasinnaanersoq Naalakkersuisut misissorniarpaat.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut imatut allannguutissatut siunnersuuteqarput: ”**Feriarnersiutit pisoqalisut sapinngisamik akissarsiaqartumut tunniunneqartarnissaat anguniarlugu, feriarneq pillugu inatsit allanngortinnissaanut tunngavissaqarnerasoq misissornissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigissaattut siunnersuut. Misissuinerup takutippagu inatsimmik allannguinnissaq tunngavissaqanngitsoq, tamatumunnga tunngaviusoq pillugu Inatsisartuni ataatsimiititaliat attuumassuteqartut Naalakkersuisut ilisimatitsinissaannut peqquneqassapput.**”

² Sulisulli nammineq aalajangissavaa paasissutissat tunniukkusunerlugit.

Taamatut oqaaseqarlunga siunnersuut Naalakkersuisut Inatsisartunut tunniuppaat
oqalliluarnissamillu kissaallusi.